

Grøn ejerafgift i Adam juni 2019

Resumé:

I forbindelse med analysen af førsteårseffekter i Adam juni 2019 ses meget store finanseffekter ved en nedsættelse af vægtafgiften på biler.

Papiret beskriver årsagen. Konklusionen er, at der er uhensigtsmæssige store effekter af ændringer i grøn ejerafgift (tidligere vægtafgift) på biler.

Der foreslås ændringer i relationerne for disponibel indkomst; samt en mindre ændring af teknisk karakter i usercost for biler.

Nøgleord: Jun19, vægtafgift, grøn afgift, bilkøb, førsteårseffekter

Modelgruppepapirer er interne arbejdspapirer. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1 Indledning

Modellens førsteårseffekter er en del i vurderingen af finanseffekterne. I forbindelse med undersøgelsen af førsteårseffekterne i ADAM juni 2019 (Jun19) fremgår det at en ændring i den grønne ejerafgift giver en meget stor førsteårseffekt. Grøn ejerafgift eller vægtafgift er en løbende afgift som betales af køretøj på danske nummerplader¹. Ved vurdering af førsteårseffekterne i ADAM jun19 gav ændringen i grøn ejerafgift den største effekten af alle skatte- og afgiftscenarier, inkluderet ændringer i registreringsafgift eller benzinafgift. Den store førsteårseffekten viser sig at komme af en dobbeltregning af effekten af ændringen i grøn ejerafgift, og dette papir viser derfor ændringer som bliver implementeret i Jun19-modellen for at fjerne dobbeltregningen.

2 Førsteårseffekter og real disponibel indkomst

Førsteårseffekter og real disponibel indkomst hænger tæt sammen. For mange scenarier går effekten af finanspolitiske ændringer gennem effekten på real disponibel indkomst. Ændringer i indkomstskatterne vil fx påvirke disponibel indkomst. Ændringer i afgifter påvirker priserne. Derved ændres mængden af tjenester og varer, som kan anskaffes for en given indkomst.

Disponibel indkomst er bruttoindkomsten med fradrag for faste udgifter og kan i denne sammenhæng forenkles til

$$\frac{\text{Bruttoindkomst} - \text{Indkomstskat}}{\text{Pris på forbrug}}$$

I Adam sammenhæng er den relevante definition

$$\frac{Ydk_h}{pcpuxh}$$

Hvor Ydk_h er husholdningerne disponible indkomst. Bemærk at bidrag til arbejdsmarkedspensioner betragtes som faste udgifter. $pcpuxh$ er en ydelsesbaseret pris på privat forbrug ekskl. boligforbrug. Boligforbrug og bilforbrug opgøres som ydelser. Ydelsen fastlægger den ønskede bolig- og bilmængde. Hvis antallet af boliger eller biler skal ændres, så giver det anledning

¹ Vægtafgift skal betales af personbiler som er registreret før 1. juli 1997 og varebiler som er registreret før 18. marts 2009. For køretøjer registreret senere, så betales grøn ejerafgift, som vil sige at man betaler afgift efter bilens brændstofforbrug (km/l).

til boliginvesteringer eller bilkøb.

Førsteårseffekterne tager udgangspunkt i en ændring 0.1 pct af bnp. I 2019 beregnes denne størrelse til 2.239 mia.kr, som i faste priser (*pcpuxh*) svarer til 2.114 mia.kr. Den umiddelbare effekt af en skatte- eller afgiftsændring må derfor forventes at være omtrent 2.1 mia. kr., men der kan være direkte tilbageløbs effekter, der skal tages hensyn til. Hvis adfærdsreaktioner og dynamiske effekter mv medtages kan den samlede effekt også ændres betydeligt.

Effekten af en ændring i den grønne ejerafgift har både umiddelbare og afledte effekter. Men der er ingen direkte tilbageløbs effekter. Det betyder at den direkte effekt på real disponibel indkomst er nem at beregne. I regneeksemplet nedenfor nedsættes den grønne ejerafgift med 2.239 mia. kr. i 2019

```
READ lang100;
TIME 2019 2019;
SERIES tsyv = @tsyv - 0.001*Y[2019]/fkncb[2019] ;
SERIES Syv = tsyv*fknbc;
SERIES Ydl_hc = @Ydl_hc - (Syv-@Syv) ;
SERIES Ydk_h = @Ydk_h - (Syv-@Syv) ;

SERIES ucb = ((1-tsuih)*iwlo+bfinvcbe
              -(1-bfinvcbe)*rpcbe)*pcb+Syv/fKncb ; mulprt ucb;
SERIES pcbu = pcbu[-1]*ucb/ucb[-1] ;
SERIES pcpuetxh = pcpuetxh[-1]*
                 (pcf*fCf+pcv*fCv+pct*fCt+pcs*fCs
                  +pce*fCe+pcgu*fCgu+pcbu*fCbu)
                 / (pcf[-1]*fCf+pcv[-1]*fCv+pct[-1]*fCt
                    +pcs[-1]*fCs+pce[-1]*fCe+pcgu[-1]*fCgu
                    +pcbu[-1]*fCbu) ;
SERIES pcpuxh = pcpuxh[-1]*
                 (pcpuetxh*fCpuetxh - pet*fEt)
                 / (pcpuetxh[-1]*fCpuetxh
                    - pet[-1]*fEt) ;

MULPRT Ydk_h/pcpuxh;           // Samlet effekt
```

Den umiddelbare effekten er en forøgelse af den reale disponible indkomst på 4.823 mia.kr. Der er et stort tal, og det overstiger den forventede effekt.

Den samlede effekt har to elementer. Der er et bidrag fra indkomsten i løbende priser og et bidrag fra priseffekten. De to bidrag kan skilles således

```
MULPRT Ydk_h/pcpuxh ;           // Samlet effekt
MULPRT Ydk_h/@pcpuxh ;         // Indkomstskat-effekt
MULPRT @Ydk_h/pcpuxh ;         // "Afgifts"-effekt
```

Indkomstskatteffekten er 2.105 mia. kr. og ”afgifts”-effekten er 2.704 mia. kr. Der er altså tale om dobbeltregning. Årsagen til dobbeltregningsproblemet er, at disponible indkomst i Adam opgøres i tråd med nationalregnskabsbegreberne,

mens prisopgørelsen følger ikke nationalregnskabet.

Ejerafgiften er en indkomstskat i nationalregnskabet. Bilkøbet og bilpriserne beskriver det private forbrug. Her indgår ejerafgiften ikke. Men Adams overgang til ydelsesopgørelsen introducerer usercost for biler, og her indgår ejerafgiften naturligvis.

$$(1) \quad Ucb = ((1 - tsuih) \cdot iwlo + bfinvcbe - (1 - bfinvcbe) \cdot rpche) \cdot pcb + tsyv$$

Dermed har ejerafgiften både indkomst- og priseffekt.

3 Ændringer i Adam Juni 2019

Dobbeltregningen af ejerafgiften i real disponibel indkomst kan fjernes ved at ændre enten indkomsteffekten eller priseffekten. Men i det konkrete tilfælde giver det ikke mening at ændre priseffekten. En ændring af ejerafgiften skal påvirke prisen på bilforbrug relativt til andre forbrugerpriser. Ejerafgiften er en del af beslutningen, når forbrugerne tager stilling til bilforbrug og bilkøb i forhold til andre forbrugsmuligheder. Derfor er der god grund til at opfatte ejerafgiften som en afgift på bilforbrug. Hvis ejerafgiften knyttes til prisen på bilforbruget, så kan den ikke samtidig indgå som en skat. Det giver følgende ændringer

$$(2) \quad Ydl_{hc} = Yd_{hc} + Syv - Tip_{cf} + Sywpc + Typn_{cf} - (Yrh + Spzejh) - (Inv - Invo1)$$

$$(3) \quad Ydk_h = Yd_h + Syv + (Tpc_{h_{cf}} - Typc_{c_{fh}}) - Tip_{cf} + Sywpc + Typn_{cf} - kyr_h \cdot byrhh \cdot (Yrh + Spzejh)$$

Hvor ejerafgiften, Syv , er den nye variabel i udtrykket. Ejerafgiften er trukket ud i NR definitionen af disponibel indkomst, Ydl_{hc} og Ydk_h , Derfor ligges den til i overgangen til forbrugsbestemmende disponibel indkomst.

Der foreslås yderligere en ændring i opgørelsen af bilusercost

$$(4) \quad ucb = ((1 - tsuih) \cdot iwlo + bfinvcbe - (1 - bfinvcbe) \cdot rpche) \cdot pcb + Syv/fKncb$$

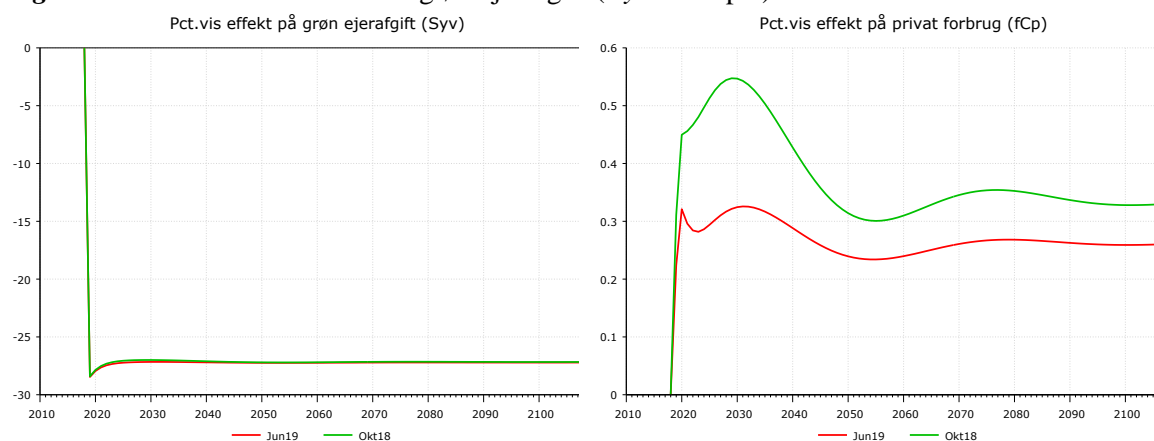
Her er forslaget at $tsyv$ erstattes med $Syv/fKncb$. Ændringen er begrundet i teknik. Hvis modelbrugeren ændrer provenuet af ejerafgiften ved at aktivere j-leddet i

Syv-relationen vil effekten på real disponibel indkomst være nul. Ændringen i (4) sikrer at j-leds justeringer kommer med i prisen på bilforbrug.

4 Opsamling

Den foreslåede ændring har betydning for modellens multiplikatorer. I figur 1 ses effekten af en permanent nedsættelse af den grønne ejerafgift med og uden ændring. Afgiftssatsen nedsættes permanent med 28.9 pct. (svarende til et umiddelbart provenutab på 2.239 mia. kr. i 2019). Kurven 'Jun19' viser effekten med de foreslåede ændringer, mens 'Okt18' er med uændret opgørelse af disponibel indkomst. Effekten på ejerafgiften er den samme for de to modeller. Men effekten på det private forbrug er meget forskellig. Det private forbruget påvirkes meget mindre med de nye relationer.

Figur 1. Permanent nedsættelse af grøn ejerafgift (t_{syv} -28.9 pct)

Scenarier og multiplikatorer, som påvirker bilkøb eller bilafgifter særligt, vil være ændrede, og ændringerne vil være tydeligt i det private forbruget. I andre scenarier betyder ændringen meget lidt. Figur 2 viser effekten af en permanent forøgelse af den offentlige beskæftigelse. Her kan det være svært at se forskel på multiplikatorerne.

Figur 2. Øget offentlig beskæftigelse (QoI + 4.944)

